

עין משפט
גַר מוצה

גג א מיי פֿיט מהל' מעה"ק הלכה יד:

גד ב מיי פֿיט מהל' מאלכות אכריות הלכה יא טוע"ע

יד טענ' גג:
גה גדה מיי פסק טו מהלכות תרומות הלכה יט:

גו ו מיי פֿיט מהל' מעה"ק הלכה יב:

גז ז מיי עס הלכה יד:
גח ח מיי עס הלכה יז
טוש"ט ייד סי' קנ"א טע"א
ע"ש בנצינור [הרב]:

תורה אור השלם

1. ובלי חרש אשר תבשל בו ישרו ואם בכלי חרשת בקשה וחרק וחרשן בקים:

ורקא ו א,
2. דבר אל אחיו ואל בניו לאמר זאת תורת התשאת במקום אשר תשטח העלה תשטח התשאת לפני יהוה קדש קדשים הוא:

ורקא ו י,
3. כל זכר בנפלים יאכל אתה קדש קדשים הוא:

ורקא ו כ,

מוסף רש"י

אלא מקום הדם. ולא כל בגד (קטני צב):

ליקוטים

במים ולא בין בו, [שאר משקין מבליעין ולא מפליטין והמים מפליטין ולא מבליעין] פי'כך אין הגעלה בשאר מניי משקין אלא במים. ואע"ג דגבי ומרק ושטמין במים דרשי בתורת כהנים במים ולא בין ולא בגמז' וזיל דאמרין בפרק דם חטאת דבתרומה אפילו בין ואפילו במזוג, ההיא אביי הוא דאמר וליעני מריקה ושטיפה ודעני אמרה, אבל הגעלה דחמין דמפליטין במים היא דאי, אי נמי קסבר אביי יין ומזוג מפליטין ון תרומה הוא בקדשים אבל שטמין וחלב וכינא מתן ודאי מבליעין ואין מפליטין.

דאמרין בפרק דם חטאת דבתרומה אפילו בין ואפילו במזוג, ההיא אביי הוא דאמר וליעני מריקה ושטיפה ודעני אמרה, אבל הגעלה דחמין דמפליטין במים היא דאי, אי נמי קסבר אביי יין ומזוג מפליטין ון תרומה הוא בקדשים אבל שטמין וחלב וכינא מתן ודאי מבליעין ואין מפליטין.
ערך לזכר בשאר כל המושקין (רמב"ן מולין פ"ג ע"ג) ומה שכתב מר ד"ר אהרנים שאין מבליעין אלא במים ולא בשאר משקין ומתהיא דמים ולא במזוג, כן היה אמר לנו הרשב"א ז"ל, והוא היה סבור שהטוה ופאתו, ראה ממש. עור היה אומר לנו ששאר משקין מבליעין ולא מפליטין והמים מפליטין ולא מבליעין. ועל כל אלה אומר לנו דמתור להגעיל אפילו כלי בין יומא ואע"פ שאין במים ששים כנגד הכל הכלי אינ"פ שרבינו יצחק ז"ל בעל התוספות אסר. ולידת הדעה בי הועתה פני בו ודדתי לפניו, וזאת הייתה חטובתי, אם כן אמרתי בשר נבלה שפול לתוך יורה ורחתה עם מים ואין במים ששים לא תאסר, הטיב הרב השומן בעצמו הוא שנבלע מעצמו. אמרתי אם כן מה העילת, שאף כשאתה מגעיל כלי כן יומא כי נניח הדר בלע פליטת עצמו. אמר אם אתה אומר כן כלי מדין שלא אסרה תורה אלא קדרה בת יומה כיצד הכשרים. אמרתי יורה קטנה בתוך יורה גדולה ויורה גדולה בדנפא כבר עוקבא, או שהשו אותה עד למחר. וסוף דבר לא מצא רבינו תשובה מספקת להעמיד לי ובריו אלו. גם על שאר המשקין אמרתי שהם מפליטין על כרחנו, שהרי קנקני שתנן גוי לתוכן יין שנינו קנקנים של גוי ויין ישראל בנוס לתוכן אסור בשתייה, ואם איתא למה אסור, והלא לא פלטו כלל מן היין שבתוכן. אלא אפילו חם היין מפליט יין הבלוע בתוכו כל שכן אם בשל בתוכו יין. ועוד שאם אתה אומר כן שאר משקין מותר לשלול בכלים אסורין והוא ודאי ליתא. ואי מהייתא דתורת כהנים במים ולא בין במים ולא במזוג, אורבה מניח משמע לי אפסא, מדרגטנין בחבים' פ' דם חטאת (דף ק"ד ע"ב) ת"ר חטאת אין לי אלא חטאת שאר קדשים מנין ת"ל קדש קדשים. יכול אף תרומה ת"ל אותה דברי רבי יהודה וכו' כדאיתא התם ואקשינן ותרומה לא בעיא מריקה ושטיפה, והתניא קדרה שובשל בה בשר לא יבשל בה חולין ואם בשל בנותן טעם, כלומר דאף בלע של תרומה אוסר עד שיגעיל ויוציא את בלעו ואם כן אף היה בעיני מריקה ושטיפה. אמר אביי לא צריכא לכדאמר מר במים ולא בין במים ולא במזוג, והא אפי' בין, כלומר גבי קדשים גורת הכתוב היא אבל בתרומה להוציאה הבלע בלבד אפילו במזוג ובין. וכן פ"י ע"ש רש"י ז"ל והא תרומה דאין בין ובמזוג לא קפדינן אלא להגעיל אסור תנבלע בו עכ"ל. אלמא מזג ייין מפליטין ון תש"ן ושכ"ח ח"א פ"י חקנ': שטיפה יתיראה. כתב בתשובה ע"ש רש"י שמיר לאתר הגעלה בעוד מים ורחוץ עליהם צריך לטוטפן מיד במים קרים שלא חזור ויבלעו ממים הרוחצין שעליהם וכ"כ רב האי וכן נוהגין ולא משום שלא חזור ויבלעו המים שעליהן שאין לחוש לזה כדפרשיית אלא שנהגו כן (טו"ח"פ סי' תמ"ט): בסוף ע"ז כתב הר"א"ש נהגו העולם לשפוך מים צוננים על הכלי, ותימה מה תועלת יני בזה, אי משום להדיח מי הפליטה מן הכלי שלא יחזור ויבלע בו, בזה אין תקנה כי מיד כשהוציאוהו מן המים הרוחצתים עם עלייתו הוא בולע, כי אי אפשר לצמצם כך כל למהר ולשפוך עליו. ועוד כי אפילו בתוך המים הוא חוזר ויבלע את פליטתו ולהכי בעינן שיהיו המים ס' ואו אין לחוש אם חוזר ויבלע. וטכ"ן למנהג מעיניו בפי' דם חטאת דקאמר התם גבי מריקה ושטיפה דקדשים לא נצרכה לשטיפה יתיראה. לשון יתיראה משמע שטיפה אחת יתיראה בקדשים בתרומה לא בעי אלא שטיפה אחת ובקדשים אחת יתירה, ושטיפה דהתם צונן הוא עכ"ל. וכ"ו מדברי התוספות. וכתבו עוד התוספות ועל זה נהגו בשיטתם צונן בכל הגעלות מיהו בקונטרס פירוש שם שטיפה היא שטיפת צונן ותחמין ליתא כולל ולפיכך צריך טעם לתבנה. והרמב"ם כתב בפי"ה שאחר שהגעיל הכלי שטוף אותה וכתב הי"ה וזו לפי דעת קצת מפרשים ממה שאמרו בפי' דם חטאת מריקה בחמין ושטיפה בצונן ויש שאמרו שאינו מטעם זה אלא להטביר בתחמין שטילתם ומ"י כן היא דעת הגאונים והאהרונים שצריכין שטיפה כדברי רבינו עכ"ל. ורבינו כתב בטורי י"ד סימן קצ"א לאתר הגעלה ישטפנו בצונן כדרך ששטפנו חסוס וכתב רש"י שצריך ששטפנו מיד במים קרים בעוד החמין עליו כדי שלא יחזור ויבלע, ור"י כתב שאפילו לא שטפו מיד לא נאסר כי אין חזור ויבלע. ומ"ם נהגים לטפפו מיד וכן ראו לעשות עכ"ל (נ"י ע"ש). בישל מתחילת הרגל כו'. הא דאמר ר' טרפון ברגל הי"ה אפילו כ' כל ימות השנה נמי מצוי למעבר הכי אלא אורחא דמילתא קאמר משום דברגל סכח שלמים ואפשר דמטבחה ביה כל יום ויום יגעול (ראב"ד מ"ב פ' טו):

צו:

בישל במקצת בלי מעון מריקה ושטיפה כל הכלי או אינו מעון. תימה מאי קמבעיא ליה ומאי ס"ד דרב יצחק אי כשמקצת כלי על האש שמנבצו [נחם] ושאר הכלי זונן קמבעיא ליה אם כן מאי קאמר ביטול מפעפע הא לא מפעפע ככוליה כלי ואי בשכל הכלי חס פשיטא דמפעפע ככוליה ובעי מריקה ושטיפה ואי קמבעיא ליה אי מפעפע ככוליה כלי או לא אם כן בשאר אסורים נמי תיבעי ליה:

חומר במריקה ושטיפה בו.
חומרה אמאי לא קאמר שהמריקה ושטיפה היא לאחר זריקה מה שאין כן בזהאם וי"ל דלא חשיב חומרלא אלא מה שלפני זריקה קודם כפרה שחלו בעצונות הדם:
מדאיצטריך אותה אעוטי' תרומה בו.

דמקש קדשים הוה ממעטינא קדשים קלים וכל שכן תרומה הלך בה [ד רש"י] דאזמא דאזמא דוקא ודאי דאין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות:
לא צריכא מדאמר א' מר מריקה ושטיפה בצונן. אחר הגעלה הא אפי' צממין פירוש תרומה סגי בהגעלה ולא צעיא מריקה ושטיפה לצונן ופריך הניחא למאן דאמר מריקה ושטיפה לצונן פירוש אחר הגעלה אלא למ"ד מריקה צממין ושטיפה לצונן דמריקה היינו הגעלה מאי איכא למימר ומשני שטיפה יתיראה דלריך לעשות בקדשים שטיפה יתיראה אחר הגעלה משא"כ בתרומה ויש ללמוד מכאן דכלים האסורין [ע] כשמגעילין אף כריך לשוטפן לצונן אחרי כן אף על פי שנוהגין עתה לעשות כן [ע].

מאי אמר קרא וואם בכלי נחשת בושלה ואפילו במקצת כלי: אחד קדשי קדשים וכו': ת"ר [ד"ר]² חטאת אין לי אלא חטאת כל קדשים מנין ת"ל³ קדש קדשים היא יכול שאני מרבה את התרומה ת"ל³ אותה פרט לתרומה דברי ר' יהודה ר"ש ואמר קדשי קדשים מעונין מריקה ושטיפה קדשים קלים אינן מעונין מריקה ושטיפה דכתיב קדש קדשים קדשי קדשים אין קדשים קלים לא מ"ט דרבי יהודה מדאיצטריך אותה למעוטי תרומה מכלל דקדשים קלים מעונין מריקה ושטיפה ור"ש אמר לך אותה כדאמרינן [ה] ותרומה לא בעיא שטיפה ומריקה והתניא [ע] קדרה שבישול בה בשר לא יבשל בה חלב ואם בישל בנותן טעם [ט] תרומה לא יבשל בה חולין ואם בישל בנותן טעם אמר אביי [א] לא צריכא אלא דאמר [א] מר בישל במקצת כלי מעון מריקה ושטיפה כל הכלי דהא תרומה לא צריך אלא מקום בישול רבא אמר ה"לא צריכא אלא דאמר מר [ט] במים יולא ביין במים ולא במזוג הא [ב] אפי' ביין ואפי' במזוג [ב] רבה בר עולא אמר לא צריכא אלא דאמר מר מריקה ושטיפה בצונן הא אפי' בחמין הניחא למ"ד מריקה ושטיפה בצונן אלא למ"ד מריקה בחמין ושטיפה בצונן מאי איכא למומר שטיפה יתיראה: **בתנ"י** [ע] רבי טרפון אומר בישל [ג] מתחילת הרגל יבשל בו כל הרגל וחכ"א יעד [ד] זמן אכילה מריקה ושטיפה מריקה כמריקת הכוס ושטיפה כשטיפת הכוס מריקה [ט] ושטיפה בצונן

ביין ומזוג דלל קפדינן אלא להגעלת אסור הנבלע צו: הכי גרסינן לא נלכרא אלא לדאמר מר דאמר מר מריקה צונן ושטיפה צונן **שטיפה יתיראה**: לא נלכרא אלא לדאמר מר. לקמן (דף טז): **מריקה ושטיפה צונן**. צר מהגעלת חמין הא דתרומה דאימעטי מתורת מריקה ושטיפה סגי לה בהגעלת חמין לחודיהו: **אלא למ"ד מריקה צממין**. והיא הגעלה שלהן מהשתא ממאי אימעטי תרומה: ומשני **שטיפה יתיראה**. צונן איכא צקדשים צמר מריקה דהוא הגעלת חמין ותרומה לא צעי שטיפת זונן: **בתנ"י יבשל צו כל הרג**. צלל מריקה ושטיפה ולצטוף הרגל ימרוק ושטוף. ועעמא מפרש צגמרמ [טז]: **זמן אכילה כו'**. מפרש צגמרמ [נח] מאי קאמר: **מריקה כמריקת הכוס**. מנפסיס ככוס של צרכה כדאמרינן צצרכות (דף נ"א). שטעון הדמה צפנים [ז] ושטיפה מצחון: האסכלא

דם חטאת פרק אחד עשר זבחים

ואפי' לרזי יוסי כו'. צמסכת סוכה צפרק החליל (דף ט:): **אכל דהרס** לא. כדאמרינן התם מאי מיעט מיעטו חרס: **פגע ציה**. רמי בר חמא צרב יצחק: **אמר ליה**. רמי לרב יצחק: **אלקפטינ** [ז] **נקטן ריח** אסי לה ליד משום דאזנא לך קמיה דרב ששם הוים לך **כי רב ששם**.

משל הוא על גסי הרוח משתלפין [ז] לעמוד צמקוס גדולים [ו]אמר [ה] הדוכוס אחוני צידי וריח המלוכה נקלטו לתוך ידי. אלקפטא דוכוס צמסכת שצעות (דף ט:): **א"ל לאו**. לא לגזאה מתכוונתי: **משכתנא** [ח] **מתניא**. דלא אמרה הכי פרכא לה למילתיה דמר דשמעתא דאמורא צמקוס מתניתא ליתא: **פשיט** [ט] **ממנינא** שמשניטא [ט] סדורות צפיו כדאמרינן בעירובין (דף טו, טז) רב חסדא מרחשן [א] שיפוטיה ממנתי' דרב ששת [ב] וכי נמני משכתנא כו': **דאיפשיט** לך **וי מפניא**. מסכרלא איפשיט לך וכי מדוק צמתניתא ששכח כוותאי: **מידי דהוה אהזאה** דם חטאת שנימו על הצגד דתנן צמתניתין [נא]: אין טעון כיצוס אלא מקוס הדם: והא לא טניא הכי. הא לא אשכחן מתניתא דקאי כוותך ואת אמרת דתפשוט כי מתני': [א"ל] **מסכרלא** כי צגד. דמתמיתין היא: **מפעפס**. מתפעפט צכל הכלי: **חומר בזהא** (א)

על הצגד: מריקה ושטיפה אינה צפנימיות ואינה לפני זריקה שאין ההמזב מוצדק אלא צנאלכות דמקין ליה (ויקרא ו) כל זכר צכהניס יאכל אותה: הכי גרסי' צתי"כ **כל הקדשים מנין ס"ל קדש קדשים היא**. וסמקין [ג] ליה כל זכר צכהניס יאכל אותה: **קדש קדשים היא**. ולקמן מפרש דקדש קדשים לאו דוקא מדאיצטריך אותה למעוטי תרומה דאי קדש קדשים דוקא אותה למעוטי מאי אמא לאו לקדשים קלים איצטריך וכ"ש [ט] לתרומה: **אוסה**. יאכל אותה צמר מריקה ושטיפה כתיב: **אוסה דאמרון**. אותה כשרה ולא פסולה דאפקיה [ד] ר' שמעון לעיל (דף ג). חטאת שהיתה לה שעת הכושר ונפסלה: **ואס צישל צניע**. נאכרין החולין לזרים. אלנחא צעי הגעלה לפלוט אסור הנבלע ככלי שלא יאסר: **אמר איני**. מודינן דהגעלה צעי ולא נלכרא האי דאימעטי מתורת מריקה ושטיפה: **אלא מקוס צשול** הא בהו דלצמרינן צקדשים לריך מריקה כל הכלי גזירת הכמזב היא צדת [ט] מריקה ושטיפה: **אלא כדאמר מר**. צתורת כהניס ומורק ושטוף צמים צמיס ולא ציין כו': **צמוזג**. מיס ויין כאחד שני חלקי מיס ואחד יין. הא. תרומה אצין

לדאמר מר מריקה ושטיפה צונן **למימר שטיפה יתיראה**: לא נלכרא אלא לדאמר מר. לקמן (דף טז): **מריקה ושטיפה צונן**. צר מהגעלת חמין הא דתרומה דאימעטי מתורת מריקה ושטיפה סגי לה בהגעלת חמין לחודיהו: **אלא למ"ד מריקה צממין**. והיא הגעלה שלהן מהשתא ממאי אימעטי תרומה: ומשני **שטיפה יתיראה**. צונן איכא צקדשים צמר מריקה דהוא הגעלת חמין ותרומה לא צעי שטיפת זונן: **בתנ"י יבשל צו כל הרג**. צלל מריקה ושטיפה ולצטוף הרגל ימרוק ושטוף. ועעמא מפרש צגמרמ [טז]: **זמן אכילה כו'**. מפרש צגמרמ [נח] מאי קאמר: **מריקה כמריקת הכוס**. מנפסיס ככוס של צרכה כדאמרינן צצרכות (דף נ"א). שטעון הדמה צפנים [ז] ושטיפה מצחון: האסכלא

שהרי קנקני שתנן גוי לתוכן יין שנינו קנקנים של גוי ויין ישראל בנוס לתוכן אסור בשתייה, ואם איתא למה אסור, והלא לא פלטו כלל מן היין שבתוכן. אלא אפילו חם היין מפליט יין הבלוע בתוכו כל שכן אם בשל בתוכו יין. ועוד שאם אתה אומר כן שאר משקין מותר לשלול בכלים אסורין והוא ודאי ליתא. ואי מהייתא דתורת כהנים במים ולא בין במים ולא במזוג, אורבה מניח משמע לי אפסא, מדרגטנין בחבים' פ' דם חטאת (דף ק"ד ע"ב) ת"ר חטאת אין לי אלא חטאת שאר קדשים מנין ת"ל קדש קדשים. יכול אף תרומה ת"ל אותה דברי רבי יהודה וכו' כדאיתא התם ואקשינן ותרומה לא בעיא מריקה ושטיפה, והתניא קדרה שובשל בה בשר לא יבשל בה חולין ואם בשל בנותן טעם, כלומר דאף בלע של תרומה אוסר עד שיגעיל ויוציא את בלעו ואם כן אף היה בעיני מריקה ושטיפה. אמר אביי לא צריכא לכדאמר מר במים ולא בין במים ולא במזוג, והא אפי' בין, כלומר גבי קדשים גורת הכתוב היא אבל בתרומה להוציאה הבלע בלבד אפילו במזוג ובין. וכן פ"י ע"ש רש"י ז"ל והא תרומה דאין בין ובמזוג לא קפדינן אלא להגעיל אסור תנבלע בו עכ"ל. אלמא מזג ייין מפליטין ון תש"ן ושכ"ח ח"א פ"י חקנ': שטיפה יתיראה. כתב בתשובה ע"ש רש"י שמיר לאתר הגעלה בעוד מים ורחוץ עליהם צריך לטוטפן מיד במים קרים שלא חזור ויבלעו ממים הרוחצין שעליהם וכ"כ רב האי וכן נוהגין ולא משום שלא חזור ויבלעו המים שעליהן שאין לחוש לזה כדפרשיית אלא שנהגו כן (טו"ח"פ סי' תמ"ט): בסוף ע"ז כתב הר"א"ש נהגו העולם לשפוך מים צוננים על הכלי, ותימה מה תועלת יני בזה, אי משום להדיח מי הפליטה מן הכלי שלא יחזור ויבלע בו, בזה אין תקנה כי מיד כשהוציאוהו מן המים הרוחצתים עם עלייתו הוא בולע, כי אי אפשר לצמצם כך כל למהר ולשפוך עליו. ועוד כי אפילו בתוך המים הוא חוזר ויבלע את פליטתו ולהכי בעינן שיהיו המים ס' ואו אין לחוש אם חוזר ויבלע. וטכ"ן למנהג מעיניו בפי' דם חטאת דקאמר התם גבי מריקה ושטיפה דקדשים לא נצרכה לשטיפה יתיראה. לשון יתיראה משמע שטיפה אחת יתיראה בקדשים בתרומה לא בעי אלא שטיפה אחת ובקדשים אחת יתירה, ושטיפה דהתם צונן הוא עכ"ל. וכ"ו מדברי התוספות. וכתבו עוד התוספות ועל זה נהגו בשיטתם צונן בכל הגעלות מיהו בקונטרס פירוש שם שטיפה היא שטיפת צונן ותחמין ליתא כולל ולפיכך צריך טעם לתבנה. והרמב"ם כתב בפי"ה שאחר שהגעיל הכלי שטוף אותה וכתב הי"ה וזו לפי דעת קצת מפרשים ממה שאמרו בפי' דם חטאת מריקה בחמין ושטיפה בצונן ויש שאמרו שאינו מטעם זה אלא להטביר בתחמין שטילתם ומ"י כן היא דעת הגאונים והאהרונים שצריכין שטיפה כדברי רבינו עכ"ל. ורבינו כתב בטורי י"ד סימן קצ"א לאתר הגעלה ישטפנו בצונן כדרך ששטפנו חסוס וכתב רש"י שצריך ששטפנו מיד במים קרים בעוד החמין עליו כדי שלא יחזור ויבלע, ור"י כתב שאפילו לא שטפו מיד לא נאסר כי אין חזור ויבלע. ומ"ם נהגים לטפפו מיד וכן ראו לעשות עכ"ל (נ"י ע"ש). בישל מתחילת הרגל כו'. הא דאמר ר' טרפון ברגל הי"ה אפילו כ' כל ימות השנה נמי מצוי למעבר הכי אלא אורחא דמילתא קאמר משום דברגל סכח שלמים ואפשר דמטבחה ביה כל יום ויום יגעול (ראב"ד מ"ב פ' טו):

מסורת הש"ס

א [סוכה נ: סוטה ד: מנחות כח:]; ב [לעיל ג:]; ג [שבת קטו: ושי"ן, ד] ת"כ צו פ"ו הי"ד, ועי' תר' לעיל צב.
ד [שבת קטו: ושי"ן, ד] ת"כ פ"ו הי"ד, ועי' תר' לעיל צב.
ה [ד"ה יכול, ט] מוספ' תרומות פ"ח הי"ב חולין צו. קרא:
ו ת"כ שם הי"ג, ורקא נרבה פ"ו הי"ד, פ"ו הי"ד, כענין לעיל כב...
ז [ע' ירוש' תרומות פ"יא הי"ד (ובמה"פ), ט] ת"כ צו פ"ו הי"ב, ו [ועי' עמו' ע"ז ט, ד"ה מכלין], ו [ע' בשי"נ לעיל דף צו, אות י].

הגהות הב"ח

א [רש"י ד"ה חומר בזהא בדם חטאת וכו' הבגד ממריקה כו': ב] ו"ה קדש קדשים וכו' ש"ש לתרומה. ג"כ א"כ ל"ל אותה וק"ל:

שינויי נוסחאות

א [כיהה דרב יהודה ל"ל (ש"ס): ב] ואולי קמיה דרב ששת (ש"ס): ג [נקטן ביד ריחא (ש"ס): ד] מילתא מיניה פשיט (ש"ס): ה [מספר ימן בישל במקצת כלי ומקצת האחר הוא חוץ לאש (ביש כ"ב ונ). ומשמע שזהו גירסא. וכן חז"י צמא זז כוונתא. אכל צעמתיק הניא זה כפויט: ו [ושטיפה כל הכלי ל"ל (ש"ס): ז] ל"ל תניא (ש"ס): ח [ל"א לכדאמרן ותרומה לא צריכא קרא. ותרומה לא בעי כו' (פ"ח). ופי' דתרומה ל"ל קהל למעוטי דהא קדש קדשים כמינ וממעטי אפילו קדשים קלים וכ"ש תרומה [ט] טעם בישל בה תרומה כו' (ש"ס):

י [כלל תמאי' וכו'ו רפ"ע ושי"ח וצילוקו וכו'נמ. מהפך מירוב' ע"ל א"ל לריכא ודרכא לאכי, דאצי מתקן במים ולא בין כו' ודכא מתקן בישל במקצת וכו'. וכן ממעט צעיי כלל ה"י השיטס שהציבור אלא מקוס צישול הוא אמר הדיבור הא מורה אפי' ציין (ד"ס). וכ"מ תמשו צע"כא סי' מק"ג וכמ' המכ"ץ לחולין הוצא צליקוטיס: יא [ל"ל לכדאמר. וכן לטקן צעני הפעמיס (ש"ס): יב] הא תרומה צל"ל (ש"ס). ול"ל להלן. [אולס מרש"י ומס' נר' דגרסי לטפנין: יג] א"ל אבישל וכ"א צעמיס שצמניטת (הגרי"ב, ש"ס): יד [ל"ל כל (ג"ליו): טו] ל"ל מריקה בחמין (ג"ליו). והא ג"י הרמב"ם וכ"ש צמניטת ועי' מורי"ט מל"א"ס קדש קדשים: יו] אלקפטא נקטן ביד ריח כו' (ש"ס): יז [אן השתתלקן (ש"ס). ואמ"כ צע"כא להיות אצל גדולים (ש"ס): יח] ל"ל כי משכתנא (ש"ס): יט] פשיט לי (ש"ס): כ [ל"ל שבהיריות (הגרי"ב): כא] ל"ל מרתתן (ג"ליו): כב] דצ"ו רפ"ע ושי"ח וככ"פ טוסף ואמר [ככ"פ ואמרו] לי ת"ש דתניא כי הא מילתא. וכן חקן צע"מ [ונד'] וילא כפי הכי נטמן שלא צמקומין: כג] דסמך ליה כו' יאכל אותה קדש קדשים כו' כלי"א (ש"ס): כד] ואפקיה ר"ש לעיל לחטאת (בי"ש): כה] ל"ל דהא (בבא"ר): כו] צמתי"י כדה: כז] מבפנימ' (ש"ס): כח] הלכך כדרש"י אותה למעוטי תרומה ע"כ דוקא תרומה ולא קדשים קלים דאין מיעוט וכו' ל"ל (ש"ס). וכש"מ מתקן להלן ודמי לאין מיעוטי [כט] ל"ל הבלועין (ג"ליו): לו] ע' אות ה':

שיטה מקובצת

בישל במקצת כלי. ג'טון. פי' שמתקן האחר הוא חסן (ל"א ט):

(א) ע"ז טו, ג) עולה פי"ב ת"כ שם ספ"ז עיי"ש, (א) [לעיל כג, ה: טו, ד] פסחים מה. נזיר לו: ת"כ שם פי"ב ה"ד, פי"ד ה"ד, (ט) עיין פסחים ע"ד, (ו) פ"ד ראה קלד.

הגהות הב"ח

(א) נבדא מאי קאמר הכי קאמר? טס י"ט ס'ן: (ב) רש"י ד"ה ואין טעוין וכי נאכלין כחמורין ולמה לא יעשנו בדין דבין חמורין הס'ד: (א) ד"ה ופולטין וכי תפסל הס'ד ואמרי מ"ה ואם אין בהן גוין טעם אין קלילין גוין: [[]^{דרוש]}

שינויי נוסחאות

[א] דר"ט אמר ר' יצחק דאמר כו' כ"ל ועי' תוס' סוכה דף מז [ע"א ד"ה ליטן] [ב] כ"כ"ל נוסף הכי קאמר: [ג] ל"א ל"א וכן להלן כחמורין (ש"ס"ב). ועי' תוס': [ד] דג"ו לומר לך ומינת ש"מ לימא: [ה] כ"כ"ל נוסף או כתיב שטף שטף: [ו] מינת שבהן נמאך (ש"ס): [ז] הרקיק וכו' החתיכה וכו' ל"ל [בתי"ח] (ש"ס): [ח] קאמר חסורי מחסרה והכי קתני אם כו' ל"ל וכו' ככ"כ"ל (ג"ו). ועי' נלקוטין: [ט] מדיא נבעי (ש"ס): [י] דקניטין קדשים וחולין או קדשי כו' ל"ל (ש"ס): [יא] הוא דאלימא לבטולי קדשים כו' ל"ל (ש"ס): [יב] קלים דהר מינא הוא אימא לא מבטלי (כ"ב): [יג] ל"ל שבג' (ש"ס): [יד] שהן (כ"ב): [טו] מינת ורובע לימא כתיב"ה דה"ו וכן: [טז] תמא היא הדר (ש"ס): [יז] לומר לך שמתמין זמן (ש"ס): [יח] באש וגו' (ש"ס): [יט] מאי ומורק (כ"ב): [כ] לרוים (ש"ס): [כא] הוא רובע לימא כתיב"ה למה לי כו'. ומינת תרתי לימא (בתי"ח ד"ד): [כב] ל"ל ואפילו נלפטיו: [כג] מל"ל נפסל: [כד] ואמרי' למקנ יקדש להית' (ש"ס): [כה] ר' יוחנן ל"ל (ש"ס"ב): [כו] נ"י ולפניהם היה ג"י שלמ' כש"י טס מנאכ"ה ונש' (בבא"מ): [כז] מאי בריכה לאו זמן (ג"פ) [ולפניהם כסוכה גזירי' ככחוב כחוס' כחון]: [כח] שנעשה (ד"י פ"ס (ש"ס)): [כ"א] הכי ליעבדי כו' בשיל כו' מבי' (בבא"מ): [לא] ל"ל דבשיל (ש"ס):

ליקוטים

הא כיצד בבתין לה עד זמן אבילה וכו'. פי' שאם יגעיל אותו בתוך זמן אבילה אין צריך מריקה ושטיפה כמו שפירשית לר' טרפון הואיל ויעדין לא נאסר הגיעול. והכמים לא סבירא להו דר' טרפון משום דהיישיתן שמא לא יגיע הבישול היטני למקום הראשון. אי נמי כו' שלא יקל במריקה ושטיפה. (כ"ב"כ מ"ב פ' לו) מאי קאמר? פי' אחרי שיש בהן בנותן טעם ונאכלין כחמורין לפנים מן הקלים ולכרי כהנהגה וליים וליה, אמאי אין טעוין מריקה ושטיפה ואין פוסלין במגע. הכי קאמר אם יש בהן בנותן טעם הרי הקלים נאכלים כחמורין וטעוין מריקה ושטיפה ופוסלין במגע ואם אין בהן בנותן טעם אין הקלים נאכלין כחמורין ואין טעוין מריקה ושטיפה ואין פוסלין במגע. פירוש חסורין מיהסרא. (פסקי ר"ד)

האסכלא. גרדילי"י וזולין עליו זלי ט). ובגמ' דמסכת ע"ז [עו]. פריך הא ליצון בעי: **גב' ופניו צבקר**. על כרחך צקר של חול קאמר וקרי ליה צקר ראשון: **אין פיגול צרגל**. אם שחט ע"מ לאכול למחר אינו פיגול: **ואין נותר צרגל**. אם הותר צצר חטאת למחר אינו נותר דחד יומא

הוא לר"ט: **אלא זו צנצה**. לענין

מריקה ושטיפה לחודה ולא לענין פיגול ונותר ואי טעמיה מהאי קרא הוא אפילו לענין פיגול ונותר נמי: **נעשה גיעול לחצירו**. ממוך שהשלמים מציין צרגל אין בלוע שלה ה' נעשה נותר שהרי זמן שלמים לנ' ימים וכי מבשל ציה שלמים האידנא הדר מבשל ציה שלמים למחר וזולע ה' משלמים שנשחטו ציום המחרת ופולט מה שבלע אתמול וזולע מן האחרונים נמלא שאינו צא ל ידי נותר ואם צא לנצל חטאת ה' זכיר לנצל אחריו שלמים צו חט' ופולט את החטאת וזולע את השלמים: **הא יליד**. כלומר למה להלן כחמורין לומר ה' שממתין [עד] זמן אכילה כו': **מידי דהוה אגיעולי עובדי כוכבים**. דחמין בעינן דכתיב (במדבר לא) כל דבר אשר יבא צבאש ה':

א"כ. דתרווייהו חדא היא ומריקה לאו היינו הגעלה לכחוב קרא לשון שוה בשניהם: ה"ג **ומאי ה'** מורק ושוטף **ש"מ מריקה בחמין שטיפה צלזון: ורצי**. אמר לך מריקה כמריקת הכוס ושטיפה כשטיפת הכוס לכך שניה בלשון שוה מבחין חוה מצפנים: **במתנ"י** הרי **קלים נאכלין כחמורין**. לפנים מן הקלעים ליום ב' ולינה: **ואין טעוין מריקה ושטיפה**. לסוף זמן אכילת חמורים אלא לסוף זמן אכילת קלים. ובגמ' פריך מאי קאמר הרי צה יש בנותן טעם ואמר הרי הקלין נאכלין כחמורין ט) **ואין פוסלין צמגע**. אם נפסלו הקלין ונגע בהן צצר א

וזלע מהן אין נפסלין א). ובגמ' מפרש לה: **רקיק**. פסול שהגיע ה' בצרקיך כשר וזלע ממנו: **גב' וטעוים** **קדשי ושטיפה**. כדין החמורין: **ופוסלין צמגע**. אם היו החמורין פסולין והקלים כשרין נעשו הקלים כחמורין לפסול את הנוגעין בהן דכתיבי (ויקרא ו) כל אשר יגע בצשרה יקדש ואומר ב' לקמן להיות כמוהו שאם פסולה א) תפסל: (ואם לא הקלין כו') **ואין טעוין מריקה**. לקמיה פריך ליטעון מיהא כדין קלין לסוף זמן אכילתן: **ואין פוסלין צמגע**. אם היה החמור שנבשל עם הקלין פסול הואיל ומועט ואין צו בנותן טעם בקלין לא נעשו הקלים כמוהו לפסול את הנוגעין בהן שהרי אף הם לא נפסלו ואידי דתנא רישא פוסלין נקט טיפא אין פוסלין: נהי **דקדשי קדשים לא צעו**. כלומר נהי דלא צעו מריקה לסוף זמן אכילת חמורין דהא מועטין וצטלי ניבעי מיהא משום קלים לסוף זמן אכילתן: **היינו דתנא או קדשי קדשים וקדשים קלים**. לאשמועינן דתסם לן כרבי טעוין מריקה ושטיפה: **אלא לאציי**. דאמר מאי אין טעוין דקאמר כדין חמורין ה' תרתי למה לי למיתנייה כיון דתנא דקדשים וחולין ואשמועינן דבטול במיעוטו מה לי הני מה לי הני:

דם חטאת פרק אחד עשר זבחים

צו.

השפורד והאסכלא מגעירין בחמין. אית דלא גרסי בחמין משום דבעי רצה למימר בסוף ע"ז (דף עו.) מאי הגעלה דקמני מריקה ושטיפה א"ל אציי מי דמי מריקה ושטיפה צלזון הגעלה בחמין ואי גרסינן צמסנה גופה בחמין היכי טעי רצה ונראה דשפיר גרסינן ליה וקסבר רצה מריקה בחמין והא דנקט רצה שטיפה אגב מריקה נקט ושטיפה לאו דוקא והכי קאמר מאי הגעלה בחמין דקאמר היינו מריקה דאציי צה לעיל דאיכא למ"ד בגמ' דמריקה בחמין:

ופנית בבקר. פי' צקוטרס על כרחין צקר של חול קאמר וקרי ליה צקר ראשון וקשה לנמא צי"ע וכגון שאהלו בתוך התמוס ואפי' תימא ה' לומר דבעי ראית פנים ציום ט' ראשון שמציא קרבנו מ"מ י"ל למחרתו שהוא חס"מ כל ז' מנא ליה ונראה לפרש דמשמע ליה כולוהו צקר אחד משום דכולוהו ז' תשלומין דראשון דחגיגה יש לה תשלומים כל ז' ומכאן קשה ללשון אחר ט' שפירס צקוטרס צפסמים בצרק מי שהיה טמא (דף עה:) גצי פסח ראשון טעוין לינה פסח שני אין טעוין לינה דראשון טעוין יוס אחד והכל מינה וערצה (דף עו.) דקמני כשם שצבעת ימי החג טעוין קרבן שיר וצרכה ולינה כך שמיי טעוין קרבן שיר וצרכה ולינה מאי ה' ללא זמן לא צרכת המזון ותפלה ה"ג מתצבאל דאי ס"ד זמן זמן כל ז' מי איכא משמע דקרבן ולינה ניהא ליה דהוה כל ז' ושמא י"ל דה"ה דהוה מנא למיפרך מלינה וליטעמך ולשינויא דהתם אתי הכל שפיר דמשני דזמן כל ז' משכמת לה אי לא צריך ציומא קמא צריך צאיך יומי וכן נמי מלי למימר מלינה דעולת ראיה יש לה תשלומין כל ז' ויוס הצאת קרבנו טעוין לינה ולא יומר (הג"ה) והך דשמעתין נמי מעיקרא ס"ד דהוי כל ז' מטעמא דפרישית אכל לא קאי הכי ובספרי ו מוכח דלא הוי אלא יוס אחד דקמני אין לי אלא אלו מנין לרצות המנחות והעופות כו' ת"ל ופנית בצקר כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא כאלו משמע דלא היא ליינה אלא יוס אחד דומא דשלמים של כל השנה וקשיא ל' אי לינה צרגל אינו רק וס' אי אמאי פסח שני אין טעוין לינה מי גרע ממציא עוף או מנחה צחול דטעוין לינה יוס אחד אכל אי רגל טעוין לינה ז' אתי שפיר דקמ"ל דפסח שני אין טעוין לינה רק יוס אחד. צרוך:

ממתין אהי כל זמן אבידה והדר עבדי מריקה ושטיפה. אין לפרש דמריקה ושטיפה קודם שיעשה נותר כדי שלא יצואו קדשים לצית הפסול דהא משמע הכא דלאחר זמן אכילה עבדי מריקה ושטיפה ומיהו יש ספריים דגרסי ממתין להו עד זמן אכילה ועוד יש שפירס דלרבי עובדי מריקה ושטיפה הכוס: **ת"ר מריקה ושטיפה בציונ דכרי רבי וחכמים אומרים** **מריקה בחמין ושטיפה בציונ מ"ט** דרבנן **מידי דהוה אגיעולי עובדי כוכבים** ורבי אמר לך הגעלה לא קאמינא כי קאמינא למריקה ושטיפה דבתר הגעלה ורבנן א"כ לכתוב קרא או מורק מורק או שוטף שוטף מאי ומורק ושוטף ש"מ ה' מריקה בחמין ושטיפה בציון ורבי אי כתיב ומורק מורק ה' הא תרי זימני מורק או תרי זימני שוטף לכך כתיב ומורק ושוטף לומר לך מריקה כמריקת הכוס שטיפה כשטיפת הכוס: **מתנ"י** **בישיל בו קדשים וחולין** או קדשי קדשים וקדשים קלים אם יש בהן בנותן טעם הרי הקלים נאכלין כחמורין שבתן ה' ואינן טעוין מריקה ושטיפה יואינן פוסלים במגע הרקיק שנגע ברקיק וחתיכה בחתיכה לא כל הרקיקין ה' ולא כל החתיכות אסורין אינו אסור אלא במקום שבלע: **גב' מאי קאמר ה'** אם יש בהן בנותן טעם הרי הקלין נאכלין כחמורין וטעוין מריקה ושטיפה ופוסלין במגע אין בהן בנותן טעם אין הקלין נאכלין כחמורים ואין טעוין מריקה ושטיפה ואין פוסלין במגע נהי דקדשי קדשים לא בעו קדשים קלים ה' ניבעי אמר אבוי ימאי אין טעוין דקאמר קדשי קדשים אבל קדשים קלים טעוין רבא אמר הא מני ר"ש היא דאמר קדשים קלים אין טעוין מריקה ושטיפה בשלמא לרבא היינו דקתני ז' או קדשי קדשים וקדשים קלים אלא לאבבי תרתי למה לי צריכי דאי תנא קדשים וחולין ה"א חולין הוא ה' דמבטלי קדשים דלאו מינייהו אבל קדשי קדשים וקדשים קלים ה' אימא לא ואי תנא קדשי קדשים וקדשים קלים ה"א קדשים הוא דאלימי לבטולי קדשים אבל חולין אימא לא צריכא: **רקיק שהגיע ה'** ברקיק כו': **ת"ר** **אבל** אשר יגע יכול יבול אפי' שלא בלע ת"ל בבשרה

קתם לדקדק מדקאמר לעיל לרבי עקיבא גיעול לחצירו ואם קודם שעשה ה' נותר עבדי מריקה ושטיפה ה"ג ה' ליעבדי דכי בשיל ציה שלמים אתמול כשצא היום והחזק למריקה ושטיפה אי בשיל א' ציה שלמים דהאידנא קודם מריקה ושטיפה ליחסרו אלא ודאי לא חייב הכחוב עד אחר שנעשה נותר: עד

עין משפט ונר מצוה

נט א ב מיי' פרק ח מהלכות מעה"ק הלכה י' ופ"ה מהל' תמן ומלה הלכה כ':
ב ג מיי' פ"ח מהל' מעה"ק הלכה י':
בא ד מיי' שם הלכה טו:
בב ה מיי' שם הלכה ח:
ו מיי' שם הלכה טו טו:
בג ז מיי' שם הלכה י':

תורה אור השלם

1. ובשלת ואבלת במקום אשר יבחר יקח אלהיך בו וקנית בבקר והלבנת לאהליך:
דברים טו, ז
2. וכלי חרש אשר תבשל בו ישבר ואם בכלי נחשת בשלה ומרק וישוף במקום:
ויקרא ה, כא

3. כל זכר בהגיה יאכל אתה קדש קדשים הוא:
ויקרא ה, כב

4. כל אשר יגע בבשרו יקדש ואשר יזה מרקוה על הבגד אשר יזה עליה תכבס במקום קדש:
ויקרא ה, כ

מוסף רש"י

השפורד והאסכלא. שאלה ס'ן צקר קודם. משום דכי אתי למחר היו חסרי וכו' הדר מבשל צצר קודם למחר פליט פסוד בניהו טעמא ונותר ציטור כרת הוא: נעשה גיעול לחביירו. שמבטלין ס'ן ואיזי מפסיק להיות נותר עד שתחזור ופולטו מתבטלי אחר (ע"ז טו.) כל אשר יגע. כל אשר יגע בצשרה יקדש (ויקרא ו) צצר חולין או שלמים זמן אכילתן כמוהו מתמטת ונגע חטאת, יקדש, דמתפרס להיות כמוהו: יבול אפילו שלא בלע. טנועת צה ממנה קאמר תמנא יקדש, ת"ל כו' (פסחים מה):

לעוי רש"י

גרדילי"י גרדילי"א. אסכלא.

שיטה מקובצת

בבתין לה זמן אבילה והדר עבדי לה מריקה ושטיפה. גליון. כלומר דלאחר שעבר זמן אכילה ונעשה נותר עבדי לה מריקה ושטיפה. ע"כ מספר ט'ן (ב"ש):
מאי קאמר. גליון. פי' דקמני הקלים נאכלים כחמורים והכי מני אין טעוין מריקה ושטיפה ואין פוסלים במגע. ומתדירין הכי קאמר אם יש צו בנותן טעם הרי הקלים וכו'. ע"כ מספר ט'ן (ב"ש):